

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Стахів Ірини Михайлівни

на тему:

«Регулювання ринку спортивно-оздоровчих послуг в Україні»,

поданої до захисту на здобуття

наукового ступеня кандидата економічних наук

за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління

національним господарством

1. Актуальність теми дослідження.

Ринок спортивно-оздоровчих послуг на сьогодні розглядаються як особливий сектор сучасної економіки, як невід'ємна складова соціально-економічної політики держави та як національне явище реалізації прав і потреб людини, адже здоровий спосіб життя вже не просто модний тренд, це усвідомлена концепція life-style, що додає впевненості у власних силах. Такий підхід вимагає всебічних та фундаментальних досліджень різноманітних аспектів управління її розвитком. Набутий у роки незалежності досвід здійснення політики в сфері спорту і відпочинку (рекреації) переконливо свідчить про неможливість її модернізації без належного наукового обґрунтування, прогностичних передбачень, розробки новітніх методологій та теорій. Тому будь-яким практичним крокам щодо реформування цього сектору повинні передувати серйозні комплексні наукові дослідження. Відсутність останніх стримує розвиток правової та інституційної бази регулювання ринку спортивно-оздоровчих послуг, не дає змогу визначити й реалізувати пріоритетні напрями впливу. Актуальність виконаної роботи обумовлюється необхідністю визначення наукових підходів до реформування сучасної системи регулювання ринку спортивно-оздоровчих послуг, розробки на цих засадах адаптаційної моделі та прогнозів щодо подальшого його розвитку.

2. Новизна та обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій.

Наукові положення, висновки та рекомендації, що представлені в дисертації, в достатній мірі обґрунтовані. Їх теоретичним підґрунтям стали праці провідних світових та вітчизняних фахівців з питань управління, регулювання, фінансового забезпечення сфери охорони здоров'я, фізичної культури і соціального забезпечення та комерційної її складової, а саме ринку спортивно-оздоровчих послуг зокрема. Дослідження проводилися із залученням широкої інформаційної бази. Дисертантом особисто зібрані, опрацьовані й узагальнені первинні матеріали, які характеризують стан та проблеми розвитку ринку спортивно-оздоровчих послуг України та запропонована модель його державного регулювання. Також проаналізований закордонний досвід щодо впливу та управління на різних рівнях й різними учасниками ринку та запропоновані варіанти його імплантації в умовах нестабільної економічної ситуації.

Загальна канцелярія
ЛНУ імені Івана Франка
Вхідний № 39
15. січня 2018р.

Для вирішення поставлених в роботі завдань дисертанткою використано різноманітні інструменти й методи: статистичного та економічного аналізу – для моніторингу ринку спортивно-оздоровчих послуг в Україні; моделювання – для розробки моделі фінансування спортивно-оздоровчих послуг; системно-структурного аналізу – для дослідження особливостей регулювання ринку спортивно-оздоровчих послуг; порівняння і синтезу – для вивчення та узагальнення існуючих наукових підходів до аналізу понять «ринок спортивно-оздоровчих послуг», «державне регулювання», «процес державного регулювання»; порівняльного аналізу – для пояснення можливості покращення якості надання спортивно-оздоровчих послуг в країнах з різним економічним розвитком.

До найбільш суттєвих результатів дисертаційної роботи, які в сукупності вирішують наукове завдання подальшого розвитку теоретико-методичних положень та розробки практичних рекомендацій щодо забезпечення регулювання розвитку ринку спортивно-оздоровчих послуг, можуть бути віднесені такі:

- розроблено модель державного регулювання ринку спортивно-оздоровчих послуг та запропоновані підходи до його структуризації й класифікації послуг фізичної культури і спорту за ознаками і групам;
- розкрито та удосконалено зміст понять дослідження: «ринок спортивно-оздоровчих послуг», «економіка спортивно-оздоровчої сфери»;
- досліджено ринок спортивно-оздоровчих послуг, використовуючи SWOT-аналіз, що дало змогу виокремити його слабкі та сильні сторони, а також можливості й загрози;
- набули розвитку науково-практичні підходи до формування інфраструктури ринку спортивно-оздоровчих послуг з урахуванням їх доступності та соціальної значущості, а також науково-прикладні положення та рекомендації щодо підвищення ефективності регулювання ринку спортивно-оздоровчих послуг за допомогою створення дієвої правової бази на регіональному рівні, розробки та реалізації цільових програм розвитку фізичної культури і спорту з урахуванням національних та місцевих особливостей, що охоплюють інтереси різних верств і груп населення (дітей, учнів, малозабезпечених громадян, інвалідів тощо);
- сформовано теоретико-методологічні рекомендації для використання зарубіжного досвіду в процесі надання спортивно-оздоровчих послуг в Україні, використання яких має за мету підвищити попит і пропозицію на ринку шляхом охоплення великої кількості споживачів досліджуваних послуг.

3. Аналіз відображення результатів дослідження в публікаціях та авторефераті.

Наведені в дисертації результати повністю викладені в авторефераті. Основні наукові положення, висновки і результати дослідження опубліковані в 20 наукових працях, з них одна одноосібна монографія обсягом 8,54 друк.арк. та 10 статей надрукованих в наукових виданнях, визнаних ВАК України

спеціалізованими з економічних наук. Загальний обсяг публікацій складає 13,52 друк. арк.

За матеріалами досліджень зроблені доповіді на конференціях і науково-практичних семінарах, тексти яких опубліковані в збірниках праць цих органів. Обсяг друкованих робіт та їх кількість відповідають чинним вимогам МОН України до публікації основного змісту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Автореферат містить відомості про зміст дисертації, ступінь новизни розробок, теоретичне та практичне значення отриманих результатів. Матеріал автореферату та дисертації викладено чітко, послідовно, доброю літературною мовою. Ілюстративний матеріал допомагає зрозуміти й оцінити основні ідеї роботи.

4. Відповідність структури дисертації встановленим вимогам

Аналіз дисертації дає підставу визначити, що вона є закінченим самостійним дослідженням, яке має наукову та практичну значущість для вирішення завдання щодо подальшого розвитку теоретико-методичних положень та розробки практичних рекомендацій по забезпеченню державного регулювання ринку спортивно-оздоровчих послуг. Основні результати дослідження та висновки є конкретними, достатньо аргументованими та являють собою предмет для захисту.

За своєю структурою, обсягом і оформленням дисертація відповідає вимогам МОН України до кандидатських дисертацій. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків і офіційних документів про впровадження результатів дослідження. Робота викладена на 245 сторінках комп'ютерного тексту. Дисертація містить 16 таблиць, 20 рисунків та 7 додатків, список використаних джерел включає 207 найменувань. Обсяг основного змісту дисертаційної роботи складає 191 сторінку машинописного тексту.

5. Практичне значення результатів дослідження

Теоретична цінність роботи зумовлена розробленими підходами щодо окреслення структури ринку спортивно-оздоровчих послуг та визначення його місця в економічній системі країни. Прикладна значущість дисертації полягає в розробці конкретних пропозицій щодо державного регулювання, а також аналізі та ідентифікації сильних й слабких сторін вітчизняного ринку спортивно-оздоровчих послуг.

6. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційної роботи

Результати дисертаційної роботи можуть бути рекомендовані для використання як підґрунтя для подальших наукових розробок, спрямованих на удосконалення державного регулювання ринку спортивно-оздоровчих послуг.

7. Зауваження, недоліки та дискусійні питання дисертаційної роботи:

1. В пункті 1.1. дисертант з'ясовує сутність, місце і роль спортивно-оздоровчих послуг в економічній системі країни, ілюструє їх взаємозв'язок з

індивідуальними та суспільними потребами, однак залишає поза увагою з'ясування чи окреслення самої дефініції «ринку фізкультурно-оздоровчих і спортивних послуг».

2. Недостатньо висвітлені і самі засади державного регулювання (п.1.3.). Поза увагою дисертанта залишились механізми та важелі впливу держави на розвиток цього сектору економіки, наприклад такі як ліцензування (Наказ «Про організацію ліцензування фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності» від 19.09.2005 N 2036), приведення у відповідність вітчизняних управлінських стандартів і норм сфери фізичної культури і спорту до рівня провідних країн світу, встановлення соціально-економічних нормативів і т. д.

3. Назва другого розділу дублює тему дисертаційної роботи в цілому, а у пункті 2.1 більше охарактеризовується діяльність спортивно-оздоровчих організацій ніж самі джерела фінансування спортивно-оздоровчих послуг.

4. Дещо порушена і логіко-структурна побудова дисертації – так подану на ст. 94 п. 2.1. класифікацію послуг фізичної культури і спорту в Україні логічніше було б відображати у теоретичній частині наукового дослідження.

5. У контексті даної роботи актуальним також вбачається виділення основних гравців ринку, наприклад виробників, продавців та покупців (<https://cyberleninka.ru/article/v/segmentatsiya-rynka-sportivno-ozdorovitelnyh-uslug>).

6. Важливо також звернути увагу ще на ті обставини, що багато підприємств різних форм власності, переслідуючи мету гнучкості функціонування, а іноді і виживання, стають об'єктивно багатопрофільними, тобто здійснюють діяльність, яка носить змішаний характер. Тому дисертанту більш доцільно у виборі дефініцій застосовувати, термін «сектор економіки», семантичне наповнення якого власне і містить пояснення цієї багатоаспектності, яка залишається поза увагою при вживанні іншої термінології.

7. Разом із окресленням основних тенденцій розвитку ринку спортивно-оздоровчих послуг та ідентифікацією його сильних й слабких сторін автору варто було б провести бенчмаркінг для вивчення кращих практик за такими категоріями як «менеджмент», «маркетинг», «інновації», «комунікації».

8. У третьому розділі дисертації автору доцільно було б більш ширше представити шляхи оптимізації державного регулювання ринку спортивно-оздоровчих послуг.

8. Загальні висновки

Проведений аналіз дисертаційної роботи дає змогу зробити такі висновки:

- дисертаційні розробки достатньою мірою обґрунтовані, містять наукову новизну та мають практичну значущість;
- зроблені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки роботи.

За змістом і оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам п. 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013р., (зі змінами та доповненнями).

За складом вирішених завдань дисертація відповідає паспорту спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

У зв'язку з цим, вважаю, що автор дисертації, Стахів Ірина Михалівна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

**к.е.н., доцент кафедри
туризмознавства і краєзнавства
факультету туризму ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет
імені Василя Стефаника»**

Н.І. Остап'юк

Підпис доц. Остап'юк Н.І. підтверджую:

